'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Honours 1st Semester Examination, 2023

GE1-P1-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any ***three*** questions of the following: 6×3 = 18

(a) Join and disjoin the Sandhi any ***six*** of the following: 1×6 = 6

(i) सदा + एव, (ii) प्रति + इतिः, (iii) दया + अर्णवः, (iv) अनु + एषणम्, (v) मधु + ऋते,
(vi) गणेशः, (vii) मनीषा, (viii) वधूत्सवः, (ix) पावकः।

(b) Decline any ***six*** of the following: 1×6 = 6

(i) मुनि in षष्ठी-बहुवचन।

(ii) फल in द्वितीया-एकवचन।

(iii) युष्मद् in सप्तमी-बहुवचन।

(iv) नदी in तृतीया-एकवचन।

(v) लता in षष्ठी-द्विवचन।

(vi) साधु in चतुर्थी-एकवचन।

(vii) अस्मद् in तृतीया-बहुवचन।

(viii) वणिज् in द्वितीया-एकवचन।

(ix) वधू in सप्तमी-बहुवचन।

(c) Conjugate any ***six*** of the following: 1×6 = 6

(i) 'स्था' in लट् उत्तमपुरुष-बहुवचन।

(ii) दृश् in लोट् मध्यमपुरुष-एकवचन।

(iii) 'भू' in लङ् प्रथमपुरुष-द्विवचन।

(iv) लिख् in लट् उत्तमपुरुष-एकवचन।

(v) हन् in लोट् मध्यमपुरुष-एकवचन।

(vi) दा in लङ् प्रथमपुरुष-बहुवचन।

(vii) कृ in लृट् उत्तमपुरुष-द्विवचन।

(viii) गम् in विधिलिङ् मध्यमपुरुष एकवचन।

(ix) सेव् in लङ् प्रथमपुरुष बहुवचन।

(d) Account for the case-endings any ***three*** of the following underlined words: 2×3 = 6

(i) शिशुः पादेन खञ्जः।

(ii) बालकाय रोचते मिष्टम्।

(iii) दन्तयोः हन्ति कुञ्जरम्।

(iv) रुदतः पुत्रस्य पिता जगाम।

(v) गुरवे नमः।

(vi) दुःखात् रोदिति बाला।

UNIT-II

2. Answer any ***one*** question of the following: 12×1 =12

(a) Write a detail note on Kalidasa as a dramatist.

(b) Write a brief note on six Vedangas of the Vedic literature.

3. Write short notes on any ***four*** of the following: 3×4 = 12

अथर्ववेदः, हितोपदेशः, सायणः, त्रयी, मृच्छकटिकम्, संवाद-सूक्तम्, बुद्धचरितम्।

UNIT-III

4. Answer any ***one*** of the following: 12×1 = 12

(a) Bring out the dramatic significance of the introduction of the song of 'हंसपदिका' in the beginning of the V Act of the 'अभिज्ञान-शकुन्तल'.

(b) Describe the scene of departure of Sakuntala from the hermitage of Sage Kanva to her husband's place हस्तिनापुर.

5. Translate into English or Bengali any ***one*** of the following verses: 6×1 = 6

(a) (i) यदालोके सूक्ष्मं व्रजति सहसा तद्विपुलतां
यदर्द्धा विच्छिन्नं भवति कृतसन्धानमिव तत्।
प्रकृत्या यद्वक्रं तदपि समरेखं नयनयो–
र्न मे दूरे किञ्चित् क्षणमपि न पार्श्वे रथजवात्॥

(ii) पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या
नादत्ते प्रियमण्डनापि भवतां स्नेहेन या पल्लवम्।
आद्ये वः कुसुमप्रसूतिसमये यस्या भवत्युत्सवः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम्॥

OR

(b) (i) शमप्रधानेषु तपोधनेषु गूढं हि दाहात्मकमस्ति तेजः।
स्पर्शानुकूला इव सूर्यकान्तास्तदन्यतेजोऽभिभवाद् वमन्ति॥

(ii) यास्यत्यद्य शकुन्तलेति हृदयं संस्पृष्टमुत्कण्ठया
कण्ठः स्तम्भितवाष्पवृत्तिकलुषश्चिन्ताजडं दर्शनम्।
वैक्लव्यं मम तावदीदृशमिदं स्नेहादरण्यौकसः
पीडयन्ते गृहिणः कथं नु तनयाविश्लेषदुःखैर्नवैः॥

——×——